

JUUKA
LIIKUNTAPALVELUT

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma Juuan kunnan liikuntapalvelut 2026–2028

Sisällys

- 1. Johdanto**
- 2. Työtä ohjaavat lait**
- 3. Suunnitelmatyön eteneminen**
 - 3.1 Työryhmä ja alkukartoituksen aineistot
 - 3.2 Tunnuslukuja
 - 3.3 Liikuntapalveluiden palvelukuvaus
- 4. Kyselyiden kertomaa**
- 5. Tietoa ja henkilöstön huomioita**
- 6. Työpajatyöskentely & kehittämiskohteiden valinta**
 - 6.1 Työpajassa nousseita huomioita
 - 6.2 Valitut kehittämiskohteet
- 7. Jatkuva työ tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi**
- 8. Suunnitelman käsittely, hyväksyminen, seuranta ja päivitys**

1. Tämä on Juuan kunnan liikuntapalvelujen ensimmäinen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, joka auttaa toiminnan kehittämisessä. Suunnitelma kuvaa, miten liikuntapalvelut edistävät tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta palvelujen tuottamisessa, ehkäisevät syrjintää ja pyrkivät varmistamaan palvelujen saavutettavuuden kaikille asukkaille. **Suunnitelmatyön prosessi itsessään on tärkeä, sillä se kokoaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden teeman äärelle yhteisen pöydän ääreen ja mahdollistaa näkökulmien jakamisen, yhteisen oppimisen ja ymmärryksen syvenemisen.**

Suunnitelmassa

- arvioidaan liikuntapalvelujen tarjonnan nykytilaa,
- määritellään tavoitteet ja kehittämistoimenpiteet,
- sekä määritellään suunnitelman seuranta ja päivitys.

Tavoitteena on, että liikuntapalvelujen tarjonta toteutetaan oikeudenmukaisesti, yhdenvertaisesti ja asiakaslähtöisesti, kaikkien kuntalaisten hyvinvointia tukien, käytettävissä olevat resurssit huomioiden. Palvelujen kohderyhmänä ovat erityisesti terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat, sekä he jotka ovat vaarassa jäädä olemassa olevan liikuntatarjonnan ulkopuolelle.

Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ei ole lakisääteinen, mutta sen laatiminen perustuu viranomaisille säädettyihin velvoitteisiin edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää.

Suunnitelmatyö tuo myös näkyväksi sen tahtotilan, joka kunnassa on tasa-arvoisten ja yhdenvertaisten liikuntapalvelujen järjestämiseksi.

Juuan kunnan toiminnan periaatteita ohjaavat arvot ovat yhteisöllisyys, vastuullisuus ja uudistushenkisyys. Kuntastrategian (2022–2026) mukaisesti liikunta kuuluu kaikille ja sen lisäämistä tuetaan kaikissa ikäryhmissä.

2. Työtä ohjaavat lait

Kuntalaki (410/2015): kunnan on edistettävä asukkaiden hyvinvointia ja järjestettävä asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.

Liikuntalaki (390/2015): toteuttamisessa lähtökohtina tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat, turvallinen toimintaympäristö sekä ympäristön kunnioittaminen.

Kunnan vastuulla on liikuntalain 5 §:n mukaisesti luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle paikallistasolla:

- 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen;
- 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa; sekä
- 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

1 momentissa tarkoitettujen tehtävien toteuttamisen kunnassa tulee tapahtua eri toimialojen yhteistyönä. Kunnan tulee myös kuulla asukkaitaan liikuntaa koskevissa keskeisissä päätöksissä sekä arvioida asukkaittensa liikunta-aktiivisuutta.

Tasa-arvolaki (609/1986): tavoitteena estää sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä, ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa.

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014): Viranomaisilla on lakisääteinen velvollisuus sekä ehkäistä syrjintää että edistää toiminnallaan aktiivisesti tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Yhdenvertaisuuslain mukaan syrjintä on kielletty iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sekä:

- **muodollista yhdenvertaisuutta** (samanlainen kohtelu), että
- **tosiasiallista yhdenvertaisuutta** (erilaiset lähtökohdat huomioiva oikeudenmukaisuus).

Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteuttaminen voi edellyttää positiivisia erityistoimia.

muodollinen yhdenvertaisuus

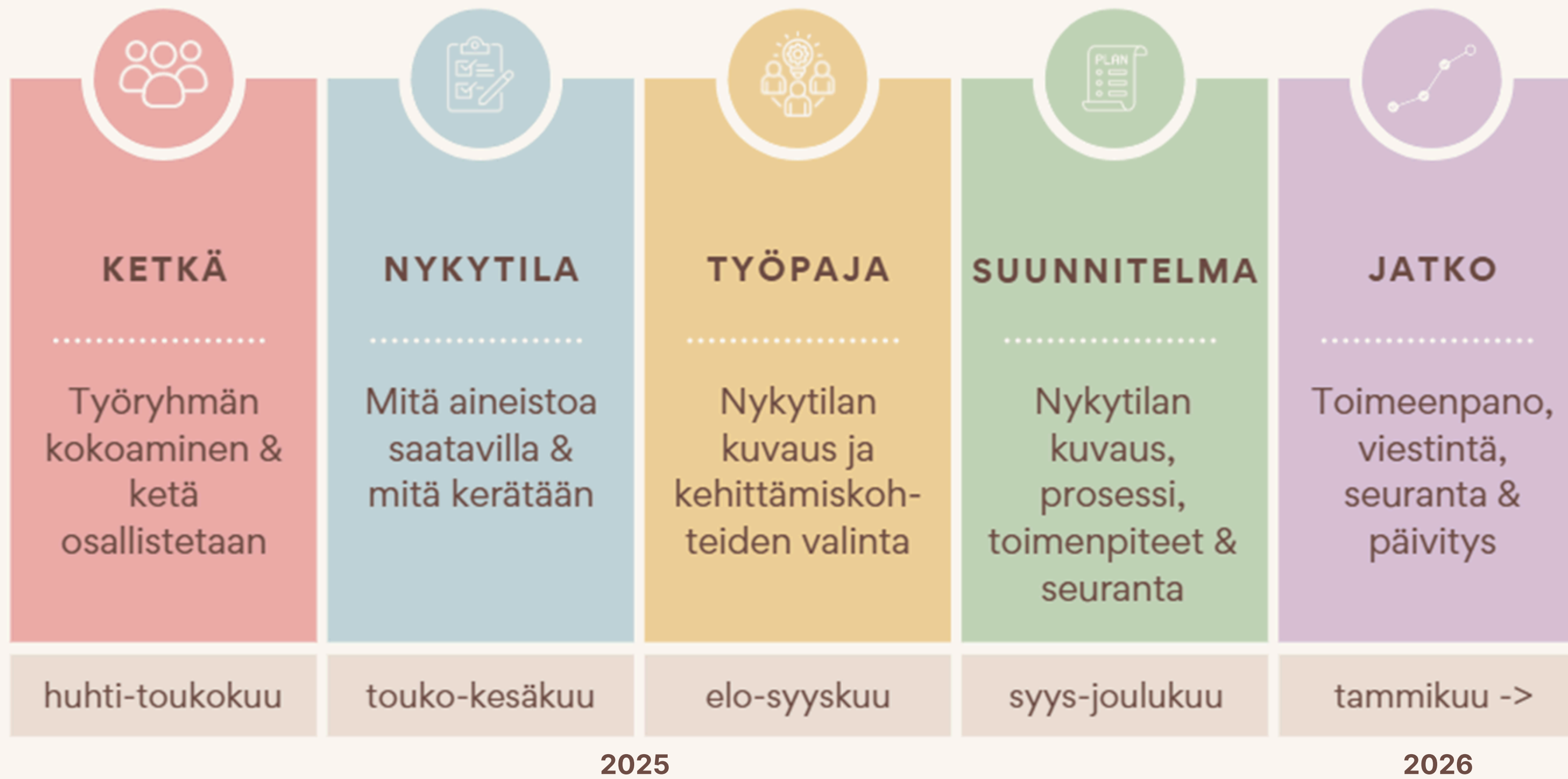
tosiasiallinen yhdenvertaisuus

syrjivien rakenteiden poistaminen

3. Suunnitelmatyön eteneminen

Suunnitelmatyö on tehty osana Opetus ja kulttuuriministeriön ja Pohjois-Karjalan maakuntaliiton rahoittamaa Liikuntatoimen vastuullisuuspilottit Pohjois-Karjalassa -hanketta. (Hankkeen toteutusaika: 16.12.2024–30.4.2026).

3.1 Työryhmä ja alkukartoituksen aineistot

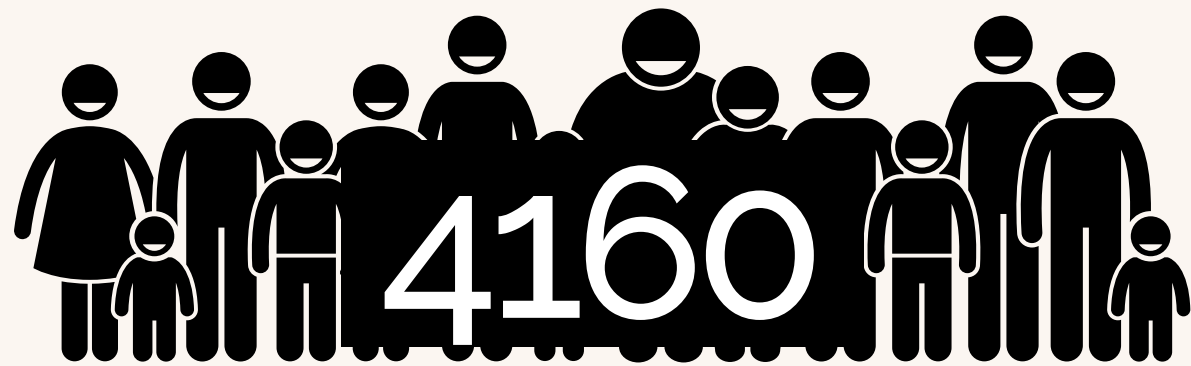
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman työstämiseen ovat osallistuneet:

- hyvinvointipäällikkö Anne Niskanen
- hyvinvointijohtaja Virpi Nevalainen
- vapaa-aikakoordinaattori Riitta Karppinen
- liikunnanohjaaja Ari Erkkilä
- toimistos sihteeri - tilavastaava Ismo Naakka
- hallintosihteeri Marja Ruokolainen
- vastuullisuusasiantuntija Sonja Vänskä (Vastuullisuuspilotti -hanke)

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelussa on olennaista tehdä riittävä arviointi ja nykytilanteen kartoitus suunnitelman pohjaksi. Koska kyseessä on ensimmäinen liikuntapalvelujen tarjontaa koskeva suunnitelma, on kartoitus tehty mahdollisimman laajasti kokonaisuuden hahmottamiseksi. Kuntakohtaisen liikuntakyselyn ajankohdan takia, ei uutta kuntalaiskyselyä tai -kuulemista järjestetty ensimmäistä suunnitelmaa laadittaessa. Henkilöstölle tehdyssä kyselyssä ja aineiston analyysissä kartoitettiin tarkasti se, miten toiminnan suunnitteluun osallistetaan niitä ryhmiä, jotka ovat usein vaarassa jäädä toiminnan ulkopuolelle ja miten kuntalaisten osallisuus, kuuleminen ja palautteenanto mahdollistetaan.

Alkukartoituksessa käytetyt aineistot ja lähteet

- työryhmään osallistuvan henkilöstön kuuleminen aloituskeskustelussa
- Kunnan avainluvut 2024 /2023 Tilastokeskus
- Alkuvoima - Älykäs sopeutuminen Pohjois-Karjalan maaseudulla - hanke, Juuan kuntaprofiili 2023 (viitatus tiedot vuodelta 2021)
- Pohjois-Karjalan Liikuntakyselyn kuntakohtaiset tulokset 2025 (87 vastausta, vastaajien keski-ikä 50 vuotta) (kysely 17.2.–17.3.2025)
- Kouluterveyskysely THL 2023, (2025 ei vielä julkaistu aineiston keruuvaiheessa)
- TEA-viisari
- Kuntastrategia
- Liikuntasuunnitelma
- Hyvinvointisuunnitelma
- liikuntapaikkoja koskevat asiakirjat; käyttömaksut, vuorojen jakaminen
- Toiminta-avustusten jakamisen perusteet
- huomiot kunnan julkisesta materiaalista
- liikuntapalvelujen palveluiden kuvaus
- työryhmään osallistuvan henkilöstön kuuleminen kyselyllä
- Kaikille avoimen liikunnan toimintaympäristö kunnissa (Roitto 2023) - materiaaliin pohjautuva kysely hyvinvointipäällikölle

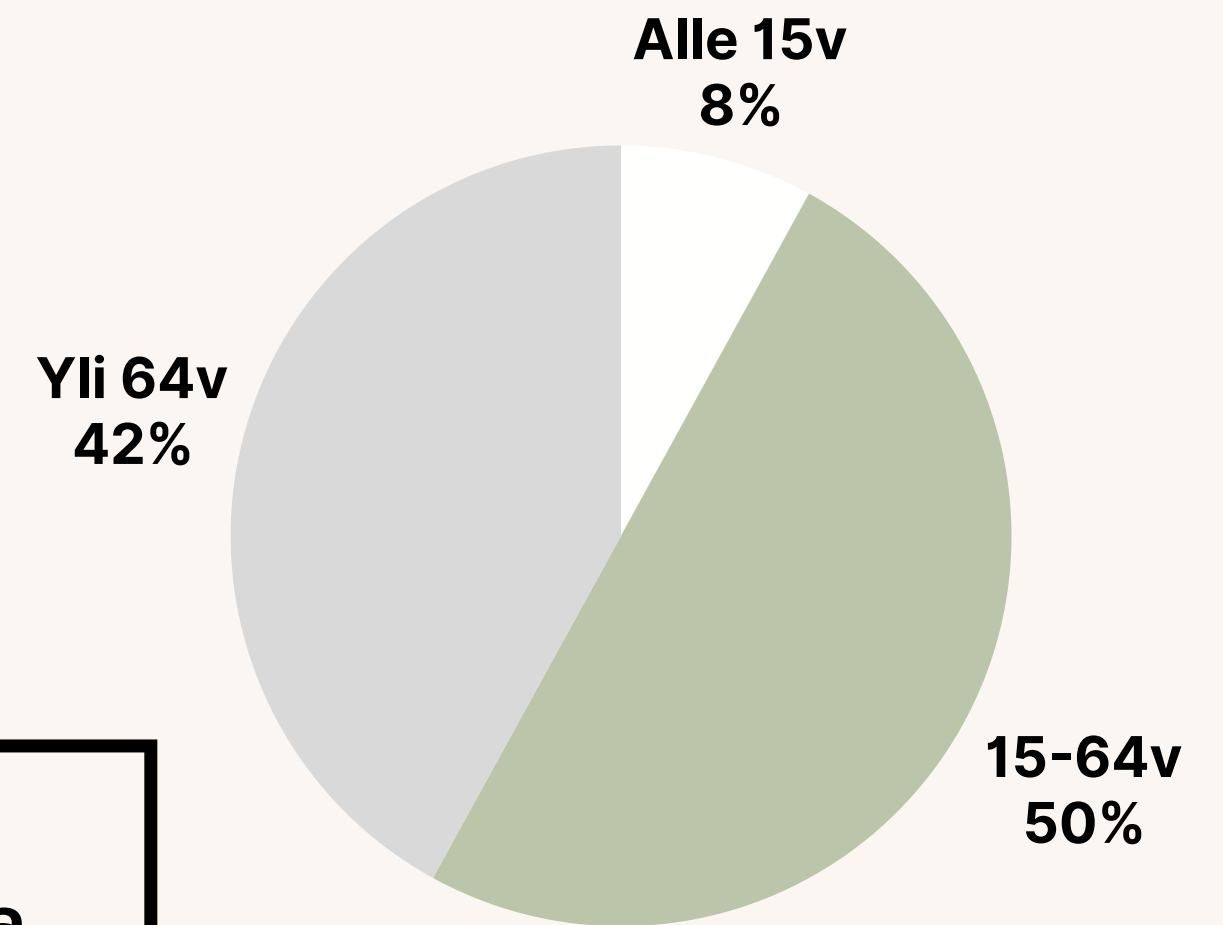

- Valtaosalle 97 % Juuan keskustaajama lähin palvelukeskus vuonna 2021.
- 2021 hieman yli puolet kuntalaisista asui enintään viiden minuutin etäisyydellä kuntakeskuksesta ja 78 prosenttia väestöstä korkeintaan 15 minuutin etäisyydellä, henkilöautolla kuljettaessa.
- Pisin mitattu aikaetäisyys palvelukeskukseen oli noin 28 minuuttia.

**Ulkomaan kansalaisia
2,6%**

**Työttömien osuus
työvoimasta 18,6%**

**Eläkeläisten osuus
väestöstä 45%**

Henkilöstö

Liikuntapalvelujen henkilöstö

hyvinvointipäällikkö (noin 20% työajasta liikuntapalveluille)

- mm. henkilöstön työvuorosuunnittelu, resurssien kohdentaminen, kehittäminen ja hankkeet

vapaa-aikakoordinaattori

(noin 70% työajasta liikuntapalveluille)

- mm. vertaisohjaajien koulutus ja koordinointi, liikuntapalvelujen viestintä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tapahtumakoordinointi

liikunnanohjaaja (100% työajasta liikuntapalveluille)

- mm. liikuntaneuvonta, liikuntaryhmien ohjaus

sihteeri - tilavastaava

(noin 25% työajasta liikuntapalveluille)

- mm. vuorovarausten käsittely ja laskutus, kulunvalvonta

Kuntarakenteen henkilöstö

liikuntapaikkojenhoitaja

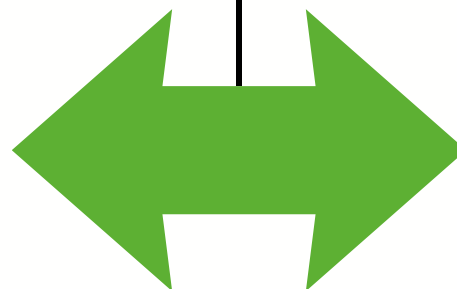
- vastaa olosuhteiden ylläpidosta

kuntatekniikan päällikkö

- kunnan venerannat ja uimarannat
- ulkoliikuntapaikat ja ulkoilureitit

tilapalvelupäällikkö

- ylläpidon hallinnointi- ja rakennuttamistehtävät

Liikuntapalvelut vastaavat toiminnan toteuttamisesta pääasiassa kuntarakenteen ylläpitämissä liikkumisolosuhteissa.

Tilat ja toiminnot

Sisäliikuntatilat

- liikunta-kulttuuritalo
- kuntosali
- sisäampumarata
- juoksusuora
- vanha liikuntasali

Kunnan ulkoliikuntapaikat

Ilvolankosken urheilukeskus

- yleisurheilukenttä
- juoksuradat 6kpl
- tenniskentät 3kpl
- ulkoilureitti

Simpauttajan liikuntapuisto

- Tulikivi-Areena (katettu luistelukenttä)
- monitoimikenttä
- tekonurmikenttä (kumirouhe)
- 5-ratainen 60 metrin juoksusuora, ulkokuntoilualue, parkouralue ja neljä erillistä leikkialuetta, välineitä yli 40

Muut liikuntapaikat

- frisbeegolf radat
- ladut
- uimarannat
- kunto- ja luontopolut & lumikenkäreitti

Osa muista liikuntapaikoista on kunnan ylläpitämiä ja osa yksityisten ylläpitämiä.

Muut liikuntatilat ja palvelut

- Kohtaamispaikka Ellinkulma
- liikuntaneuvonta kaikenikäisille
- liikuntaryhmät koululaisista – senioreihin
- soveltavan liikunnan panostus – esim. rollaattorijumppa
- lajikokeiluja / tapahtumia
- Voimaa vanhuuteen toimenpiteet
- liikuntavälineitä käytettävissä liikuntapaikoilla

3.3 Liikuntapalveluiden palvelukuvaus

4. Kyselyiden kertomaa

79% liikuntakyselyyn vastanneista kokee, että kunnassa on tarjolla riittävästi liikuntapalveluita.

Liikuntapaikkojen etäisyys tai kulkuyhteydet*

- estää harrastamisen 14%
- estää tai rajoittaa huomattavasti 52%

Kokee harrastuspaikkojen sijaitsevan liian kaukana** / ***

- 8-9lk 31% / **38%**
 - pojat 20% / **23%**
 - tytöt 41% / **52%**

Kulkee useimmiten liikuntaharrastukseen*

- autolla 61%
- jalan 31%

Taloudelliset syyt*

- estää liikunnan harrastamisen 47%
 - estää tai rajoit. huomattavasti 56%
- 61% liikuntakyselyyn vastanneista valmis maksamaan korkeintaan 25€/kk

Kokee kiinnostavat harrastukset liian kalliiksi** / ***

- 8-9lk 22% / **16%**

Terveydelliset syyt*

- estää tai rajoittaa harrastamista huomattavasti 62 %*

Harrastaa liikuntaa vapaa-ajalla vähintään viikoittain** / *** itsenäisesti

- 4-5lk **62%*****
- 8-9lk 66% / **75%**

ohjatusti

- 4-5lk **54%*****
- 8-9lk 33% / **22%**

Kokenut syrjintää koulussa tai vapaa-ajalla** / ***

- 8-9lk 38% / **26%**

Viestintä ja tiedotus

- 95% saa riittävästä tiedosta asuinkunnan liikuntapalveluista*
- tietää asuinalueen harrastusmahdollisuuksista 8-9lk 64%***
- sosiaalista mediaa pidetään tärkeimpänä tiedonlähteenä*
- lasten liikuntaharrastuksista ja kuntosalivuoroista kaivataan lisää tietoa*

*Pohjois-Karjalan Liikuntakyselyn kuntakohtaiset tulokset 2025 (87 vastausta, vastaajien keski-ikä 50 vuotta) (kysely 17.2.-17.3.2025)

**Kouluterveyskysely THL 2023 kuntakohtaiset tulokset (2025 ei vielä julkaistu aineiston keruuvaiheessa)

*** Kouluterveyskysely THL 2025 kuntakohtaiset tulokset

The image features a decorative floral pattern in the corners, consisting of stylized flowers in shades of beige and white. The text is centered and written in a black, italicized font.

*Kolme neljästä kunnan 8.-9.-luokkalaيسةsta
liikkuu vapaa-ajallaan itsenäisesti
vähintään viikoittain.*

*Itsenäisesti, vähintään viikoittain liikuntaa
vapaa-ajalla harrastavien
8.-9.-luokkalaisten määrä on noussut 9%
vuodesta 2023 vuoteen 2025.*

5. Tietoa ja henkilöstön huomioita

Kunnassa on hyvät liikkumisen mahdollisuudet ja monipuolinen liikuntatarjonta.

Työyhteisön asenne yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen koetaan erittäin myönteiseksi.

Maantieteellinen saavutettavuus ja esteettömyys

- Palvelujen tarjontaa keskustajaaman ulkopuolella voisi kehittää vertaisohjaajatoiminnan avulla.
- esteettömyyden parantaminen huomioidaan tilojen kunnostamisen yhteydessä

Liikkumisryhmiä

- erityisesti toimintarajoitteisille
- lyhyitä kokeiluja eri kohderyhmille
- myös vertaisohjattua toimintaa

Liikuntaneuvonta tarjolla kaikille terveytensä kannalta liian vähän liikkuville kuntalaisille.

Taloudellinen saavutettavuus

- Liikuntapalveluissa on huomioitu useita alennusryhmiä.
- Hintojen koetaan olevan maakunnallisesti tarkasteltuna kohtuulliset ja mahdollistavat osallistumisen kaikille.

Kunnassa on paljon eri kohderyhmät huomioivaa edullista toimintaa ja tarjontaa, huomioiden kansalliset suositukset ja paikallinen tarve.

*Yhteistyö kunnan sisällä sekä hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa on **sujuvaa**.*

Resurssien jakautumista seuroille ja muille toimijoille on tasapuolistettu avustuksia ja vuorojen jakoa selkeyttämällä.

Viestintä ja tiedotus

- liikuntapalveluista on saatavilla tietoa monikanavaisesti
- palveluista viestimistä eri kielillä voisi kehittää tarpeen mukaisesti
- kuntalaisilla on monipuoliset mahdollisuudet antaa palautetta

Palveluissa huomioidaan

- hyvin eri ikäryhmät
- melko hyvin ne, jotka ovat vaarassa jäädä osallistumisen ulkopuolelle.

Palveluissa voitaisiin jatkossa huomioida paremmin

- seksuaalivähemmistöjen turvallinen osallistuminen
- sukupuoli-identiteettien moninaisuus
- eri kieli- ja kulttuuritaustoista tulevat

6. Työpajatyöskentely & kehittämiskohteiden valinta

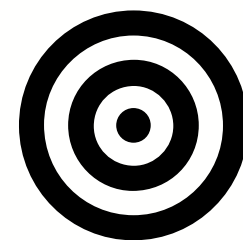
Huomioita nykytilasta

- säilytettävää & jo hyvin huomioitu
- huomioitavaa & kehitettävää

Asiakasprofiilityöskentely

- kuntalaisia laajasti edustavat asiakasprofiilit
- erityispiirteitä ja liikkumisen yleisiä esteitä huomioiden

Kehittämiskohteiden valinta

- realistisia, pieniäkin askeleita kohti yhdenvertaisempia ja tasa-arvoisempia liikuntapalveluita

6.1. Työpajassa nousseita huomioita

säilytettävää & jo hyvin huomioitu

- hinnat matalat
- mahdollisuuksia maksuttomiin kokeiluihin
- monipuolisuus
- vuoroja riittää kaikille halukkaille
- erilaiset kohderyhmät hyvin huomioitu
- liikuntaneuvonta
- riittävät resurssit palvelujen tuottamiseen
- käytänteitä selkeytetty entisestään
- yhteistyö toimivaa eri tahojen kanssa

huomioitavaa & kehitettävää

- Vaikka maksut ovat todella edullisia, voi olla kokemuksia, että palvelut maksavat liikaa.
- Voisiko tasa-arvoisuuden ymmärtämistä lisätä, toisille täytyy antaa enemmän, että heillä olisi samanlainen mahdollisuus osallistua - tasa-arvoinen ei tarkoita saman verran kaikille.
- Voisiko liikuntamahdollisuuksia sivukylillä parantaa vertaisohjaajien avulla?
- Kootaan kokeiluna liikuntalukkari tai vastaava kooste eri toimijoiden tarjoamista mahdollisuuksista (huom. lähellä.fi) esim. syksyisin.
- Voisiko vuoropuhelu ja yhteistyö seurojen kanssa olla vielä toimivampaa? Yhteistyön kehittäminen seurojen kanssa on aloitettu ja sovittu toimenpiteitä seurayhteistyölle.
- Voisiko vauvaikäisten lasten ja huoltajien yhteistä liikuntatarjontaa kehittää?

6.2. Valitut kehittämiskohteet

Liikuntamahdollisuuksista viestiminen

Selvitetään mahdollisuus koostaa kevääksi liikuntalukkari, jossa olisi näkyvillä kaikki alueen toistuvat liikunnan harrastamismahdollisuudet. Ohjataan lukkarissa hakemaan tarkempi tieto lähellä.fi palvelusta tai toimijan sivuilta. Tai etsitään toinen tapa, jolla saataisiin koostetusti viestittyä esim. lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksista.

Seuranta / mittari:

Selvitetty uusia mahdollisuuksia viestiä koostetusti liikkumisen mahdollisuuksista. Kokeiltu uutta tapaa viestiä.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus yhteistyössä eri liikuntatoimijoiden kanssa

Pidetään ilta, johon kutsutaan kaikki liikuttajat ja liikkujat. Käydään keskustelua siitä, mitä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kunnan & toimijoiden osalta ja välillä tarkoittaa ja miten sen koetaan toteutuvan. Pokalilla oma osuus tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta seuratoiminnassa. Pyritään käynnistämään ohjatun liikunnan kokeilu ainakin yhdellä kylällä, vertaisohjattuna tai yhteistyönä muiden toimijoiden kanssa.

Seuranta / mittari:

Käyttäjältä pidetty ja yhteistä keskustelua tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta liikuntatoiminnassa käyty.

Ulkoisen viestintä

Viestitään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmatyöstä ja sen huomioista.

Seuranta / mittari:

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöstä liikuntapalveluissa on viestitty ulkoisesti ja sisäisesti kunnan kanavissa.

7. Jatkuva työ tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi

Jatkuvaa työtä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi liikuntapalvelujen toiminnassa tehdään niin arjen valinnoissa kuin suunnitelmallisemmin; liikuntasuunnitelman, hyvinvointisuunnitelman ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman ohjaamana. Suunnitelmiin liittyy olennaisesti nykytilan kuvaus, jossa huomioidaan muuttunut ja muuttuva toimintaympäristö, sekä konkreettiset kehittämistavoitteet seurantakaudelle.

Viimeksi tehtyjä kehittämistoimia ovat mm.

- vuorojen ja avustusten jaon selkeytys
- käyttömaksujen uudistus - useita alennusryhmiä
- esteettömyyden tarkastelu
- Asio-vuorovarausjärjestelmän käyttöönotto, vuorot näkyvissä niin että tilan voi helposti varata omaan toimintaan
- soveltavan liikunnan tarjonnan lisääminen
- sähköinen kulunvalvonta liitettynä Asio-järjestelmään mahdollistaa jatkossa varaa-maksa-kulje toiminnan liikuntatiloissa.

8. Suunnitelman käsittely, hyväksyminen, seuranta ja päivitys

- Liikuntapalvelujen toiminnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden toteutumisesta vastaa liikuntapalvelujen henkilöstö.
- Toimenpiteiden toteutumista seuraa hyvinvointipäällikkö ja toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan suunnitelmatyön päivityksen yhteydessä.
- Suunnitelma ja sen toimenpiteet ovat voimassa seuraavan suunnitelman hyväksymiseen saakka.
- Suunnitelman hyväksyy hyvinvointilautakunta ja se päivitetään vuoden 2028 loppuun mennessä.

Suunnitelmallisella työllä varmistetaan, että kunnassa säilyy runsaasti eri kohderyhmät huomioivaa toimintaa ja tarjontaa yhteistyössä toteutettuna, sekä hyvät, monipuoliset ja mahdollisimman yhdenvertaiset liikkumisen mahdollisuudet.